

РЕЦЕНЗІЯ

**на дисертаційну роботу Франка Олександра Івановича на тему:
«Організація корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях
акціонерних товариств», представлену на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка»
з галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»**

Актуальність теми дисертації

Актуальність дисертаційного дослідження на тему: «Організація корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» обумовлена низкою факторів, які визначають сучасні тренди в глобальній економіці та корпоративному управлінні. У контексті глобалізації ринків та підвищення конкурентного тиску, ефективність корпоративного управління стає вирішальним фактором стабільності та розвитку підприємств.

Інтеграційні об'єднання акціонерних товариств, які включають у себе мережі компаній з різними видами власності та управління, потребують особливого підходу до корпоративного контролю, що враховує їхню специфіку та стратегічні цілі. Така потреба спонукає до більш детального дослідження та розробки ефективних механізмів корпоративного контролю, здатних адаптуватися до динамічних умов бізнес-середовища.

Другим чинником актуальності є зміни в законодавчому регулюванні, що стосуються корпоративного управління та прозорості діяльності бізнесу. З посиленням вимог до корпоративної відповідальності та обліку, виникає потреба в удосконаленні систем корпоративного контролю для забезпечення відповідності міжнародним стандартам і нормам.

Третім аспектом є технологічний розвиток, який революціонує методи управління та контролю. Цифровізація, Big Data, штучний інтелект вносять нові можливості для аналізу великих обсягів даних та автоматизації управлінських процесів. В цьому контексті, актуальним є дослідження впливу технологічних інновацій на механізми корпоративного контролю, особливо в умовах інтеграційних об'єднань. Крім того, сучасні виклики, такі як нестабільність ринків, фінансові кризи, екологічні та соціальні проблеми, змушують переглянути підходи до корпоративного контролю в контексті сталого розвитку.

Тема дослідження відкриває потенціал для розробки моделей управління, які б враховували не тільки економічні, але й соціальні та екологічні аспекти діяльності. Таким чином, дослідження організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств є актуальним з огляду на потребу підвищення ефективності управління в багаторівневих корпоративних структурах, відповідності до зростаючих вимог законодавства та використання новітніх технологічних досягнень. Це дослідження спрямоване на вдосконалення теоретичних та практичних аспектів корпоративного

управління, що забезпечить зміцнення ринкових позицій, стабільність і розвиток інтеграційних об'єднань в сучасних економічних умовах.

Практична значущість дослідження на тему «Організація корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» зумовлена можливістю впровадження розроблених науково-методичних рекомендацій у діяльність корпоративних структур. Це сприятиме оптимізації управлінських процесів, забезпеченню прозорості фінансових операцій та підвищенню загальної ефективності корпоративного управління в умовах складної економічної взаємодії.

Отже, обрана тема дисертаційного дослідження Франка О.І. є актуальною як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Її вирішення сприятиме вдосконаленню механізмів корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, забезпечуючи їх стабільність і адаптивність до динамічних змін ринкового середовища. Розробка ефективних науково-методичних підходів та рекомендацій дозволить покращити систему управління, зокрема через оптимізацію стратегічного планування, фінансового моніторингу та ризик-менеджменту.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота виконана згідно з планами наукових досліджень ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова». Основу дисертації становлять теоретично-методичні і практичні розробки, що є частиною науково-дослідних робіт: «Моделювання ефективності фінансово-економічної діяльності виробничих підприємств в умовах цифрової економіки» (номер державної реєстрації 0123U102552), в межах якої автором виконано підрозділи «Економічний аналіз діяльності та динаміка функціонування інтеграційних об'єднань акціонерних товариств», «Аналіз передумов та особливостей розвитку корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» та запропоновано концепцію формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств; «Економічна ризикологія, моделювання оцінювання систем корпоративної інтеграції та фінансового контролінгу» (номер державної реєстрації 0123U103855), в рамках якої представлено визначення економічної взаємодії фінансового контролінгу з технологіями корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств; «Технології управління корпоративними інтеграційними процесами в умовах інтелектуалізації економічного стратегування та інноваційного розвитку» (номер державної реєстрації 0124U002684), за результатами якої розроблено комплексне організаційно-методичне забезпечення визначення ефективності корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки.

Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій

Дисертаційна робота О. Франка присвячена обґрунтуванню та розвитку теоретичних положень, розробленню методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, включаючи аналіз економічної ефективності та інституціональних аспектів таких об'єднань, вдосконалення інтеграційних процесів з урахуванням глобальних викликів та визначення механізмів ефективного контролю за діяльністю цих структур.

Наукові результати роботи характеризуються високим рівнем обґрунтованості й достатньою аргументованістю, що підтверджується структурованістю дисертації, широким аналізом літературних джерел з питань організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, значним обсягом проаналізованого фактичного матеріалу, а також детальним розглядом статистичних даних.

Для досягнення мети й розв'язання визначених завдань у роботі використано систему загальнонаукових і спеціальних методів і способів, а саме: теоретичного узагальнення, аналізу та синтезу, індукції та дедукції – для уточнення економічної сутності та узагальнення значення корпоративного контролю й форм його реалізації; логіко-структурного аналізу та формалізації – для визначення структури та онтологічного моделювання механізму корпоративного контролю, аналізу передумов і особливостей розвитку корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств; статистичного аналізу – для проведення економічного аналізу діяльності та визначення динаміки функціонування інтеграційних об'єднань акціонерних товариств; кваліметричного – для формування організаційно-методичного забезпечення визначення ефективності корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки; графічного – для візуального подання окремих наукових результатів.

У процесі дослідження автор використав широку інформаційну базу, зокрема наукові праці провідних вітчизняних і зарубіжних вчених з питань економіки, менеджменту, стратегічного управління, офіційні матеріали Державної служби статистики України і місцевих органів статистики, дані фінансової та статистичної звітності корпоративних підприємств, інформаційно-аналітичні ресурси мережі Інтернет, результати спостережень, виконаних автором.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні та розробці теоретичних положень і методичного забезпечення організації маркетингового менеджменту на корпоративних підприємствах, а саме:

удосконалено:

концепцію формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, яка поєднує в собі стратегічну мету діяльності організації, підвищення інформаційної прозорості та підзвітності, забезпечення стійкого розвитку та довгострокову конкурентоспроможність, мінімізацію ризиків та забезпечення адаптації до

змін, підтримку інноваційного розвитку та впровадження нових технологій, гармонізацію інтересів учасників;

механізм економічної взаємодії фінансового контролінгу з технологіями корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, котрий базується на принципах системності, прозорості, оперативності, гнучкості, технологічної інноваційності та який регулює процеси інтеграції інформаційних платформ, автоматизації обліку й фінансової звітності, аналізу та прогнозування, ризик-менеджменту, кібербезпеки, моніторингу і комунікації;

методичний інструментарій щодо визначення ефективності корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки, що враховує комплексну систему управлінських і методологічних заходів, спрямованих на створення, впровадження та підтримку ефективної структури корпоративного контролю та забезпечує нормативно-правове регулювання корпоративних відносин і прав учасників;

здобули подальший розвиток:

корпоративна архітектура для розробки та реалізації механізму корпоративного контролю, яка, на відміну від існуючих, побудована на взаємодії внутрішніх механізмів контролю (рада директорів, виконавчі органи управління, ревізійна комісія) із зовнішніми механізмами контролю (ринок корпоративного контролю, регуляторні органи, зовнішній аудит) та механізмами участі стейкхолдерів (акціонери, працівники, кредитори) з метою забезпечення прозорості, підзвітності та ефективності управління, впливу на компанію, встановлюючи рамки й стандарти діяльності та врахування інтересів різних груп, що сприяє стійкому розвитку і підвищенню довіри до організації;

процедура формування групи передумов та особливостей розвитку корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, яка визначає ступінь впливу на управління (високий, середній, низький) для прийняття рішень менеджменту компанії, на які саме передумови варто звернути найбільшу увагу для забезпечення ефективного розвитку корпоративного контролю в організації;

праксеологічний підхід в системі корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, котрий ґрунтується на базисах: виявлення та аналіз факторів ефективності; стратегії адаптації та інновації; розвиток персоналу та лідерства; інтеграція теорії та практики, що є важливим елементом в організації корпоративного контролю в контексті ефективного управління та розвитку корпоративних структур, сприяючи їх прагненням до стратегічних кроків і швидкій реакції на зміни зовнішнього бізнес-середовища;

комплекс використання сучасних технологій корпоративного контролю та фінансового контролінгу в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств та обґрунтування їх багатофакторного впливу на ефективність управління складними багаторівневими структурами, основними з яких є: Big Data Analytics, Digital Twins, Business Intelligence, RiskWatch, Logic Manager, DocuWare, M-Files, RPA, IoT.

Теоретичні положення та наукові результати, викладені в дисертації, сприяють формуванню низки практичних рекомендацій та роблять значний внесок у розвиток теоретичних досліджень у галузі корпоративного управління та контролю. Вони підкреслюють важливість структурованого підходу до корпоративного контролю в контексті інтеграційних об'єднань акціонерних товариств, враховуючи сучасні виклики та динаміку глобальних ринків. Це сприяє кращому розумінню механізмів ефективної взаємодії між учасниками корпоративних структур та оптимізації управлінських процесів на різних рівнях організаційної ієрархії, що важливо для підтримки конкурентоздатності та стабільності корпорацій в умовах невизначеності. Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що розроблені авторські положення доведені до рівня прикладних можливостей. Наукові результати дисертаційної роботи знайшли практичне застосування у державних установах, на підприємствах, в організаціях і громадських об'єднаннях.

Загальна оцінка змісту дисертаційної роботи

Аналіз змісту дисертаційної роботи, присвяченої обґрунтуванню та розвитку теоретичних положень, розробленню методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки, демонструє логічну послідовність викладення матеріалу та чітку структуру, підкріплену значною кількістю графічних даних, таблиць і схем. Висновки базуються на широкій інформаційній основі, яка охоплює авторитетні вітчизняні та зарубіжні наукові праці, статистичні дані та інші фундаментальні джерела. Автор успішно досягнув поставленої мети та вирішив усі завдання дослідження. Основні положення та висновки дисертаційної роботи обґрунтовані науково-теоретичними аргументами, а рекомендації мають практичне значення для вдосконалення організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств.

У першому розділі «Теоретичні засади організації корпоративного контролю та його реалізації в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» узагальнено економічну сутність корпоративного контролю та форми його реалізації. Наведено дефініції українських науковців щодо визначення економічної сутності та природи категоріального поняття «корпоративний контроль». Побудовано узагальнену схему визначальних особливостей значення поняття «корпоративний контроль». Встановлено, що корпоративний контроль забезпечує владу учасників впливати на ухвалення корпоративних рішень через володіння часткою статутного капіталу. Визначено структуру та онтологічне моделювання механізму корпоративного контролю. Представлена корпоративна архітектура для розробки та реалізації механізму корпоративного контролю, яка є комплексною системою, що забезпечує ефективне управління та нагляд за діяльністю підприємств. Запропонована авторська структуризація рівнів та груп принципів, що формують методичний базис корпоративного контролю. Розглянуті специфічні принципи для моделювання механізму корпоративного контролю в

господарському товаристві. Розроблені концептуальні положення та встановлений їх взаємозв'язок для створення механізму корпоративного контролю. Систематизовано інституціональне забезпечення корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Обґрунтовано взаємодію інституціональних складових та інтеграційних об'єднань акціонерних товариств. Досліджено основні нормативно-правові акти України, які прямо чи опосередковано регулюють корпоративний контроль в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств.

У другому розділі «Економічний аналіз діяльності інтеграційних об'єднань акціонерних товариств і дослідження динаміки їх функціонування» проведено економічний аналіз діяльності та розглянуто динаміку функціонування інтеграційних об'єднань акціонерних товариств. У роботі запропоновано застосування кластерного аналізу, що дозволило розподілити досліджені підприємства на групи за основними показниками, які визначають доцільність функціонування підприємства та його стабільність. Такими показниками є показники ефективності діяльності, стійкості економічного росту, рентабельності власного капіталу. Проведення кластерного аналізу дозволило згрупувати інтеграційні об'єднання акціонерних товариств у групи за рівнем стабільності та результативності їх діяльності та виділити ті, для яких пріоритетним на теперішній час є впровадження заходів корпоративного контролю та ті, що мають достатній рівень фінансової стабільності і зможуть здійснити фінансування впровадження нових технологій управління та корпоративного розвитку. Представлено динаміку діяльності досліджених інтеграційних об'єднань акціонерних товариств за період 2014-2023 рр. Проведено економічний аналіз та графічно візуалізовано показники виробничої та фінансової діяльності досліджуваних підприємств. Проаналізовано передумови (глобалізацію економіки, концентрацію капіталу та ринкових часток, необхідність підвищення конкурентоспроможності, розвиток фінансових ринків, технологічний прогрес і інновації) та особливості (консолідацію управлінських функцій, механізми впливу акціонерів, регулювання і корпоративну етику, інституціональні зміни, ризики та виклики) розвитку корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Розроблено концепцію формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, яка передбачає розробку та впровадження механізмів, які забезпечують належний баланс між інтересами усіх учасників об'єднання, а також дозволять ефективно координувати їх діяльність. Обґрунтовано основні принципи та складові елементи формування системи корпоративного контролю. Інтеграція акціонерних товариств у великі корпоративні структури дозволяє досягати синергії через інтеграцію фінансових, матеріальних і інтелектуальних ресурсів, що забезпечує підвищення ефективності корпоративного управління та довгостроковий розвиток компаній.

У третьому розділі «Методичне забезпечення організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» досліджено праксеологічний підхід в системі корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Виокремлено чотири

основні базиси, на яких побудовано застосування праксеологічного підходу в системі корпоративного контролю: виявлення та аналіз факторів ефективності; стратегії адаптації та інновації; розвиток персоналу та лідерства; інтеграція теорії та практики. Представлені потенційні результати від практичного впровадження праксеологічного підходу до корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Обґрунтовано економічну взаємодію фінансового контролінгу з технологіями корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Розглянуто сучасні технології корпоративного контролю й фінансового контролінгу в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств та визначено їх багатфакторний вплив на ефективне управління складними багаторівневими структурами. Побудовано механізм економічної взаємодії фінансового контролінгу з технологіями корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств. Сформовано організаційно-методичне забезпечення визначення ефективності корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки на основі використання систем внутрішнього аудиту, моніторингу виконання стратегічних цілей, оцінки ефективності управлінських рішень, інформаційних технології та автоматизації процесів контролю, комплаєнс-контролю, підвищення кваліфікації персоналу, планування та впровадження антикризових заходів, впровадження інноваційних методів корпоративного контролю, оцінки корпоративних ризиків на міжнародних ринках.

Повнота опублікування наукових положень дисертації

Основні результати дисертаційної роботи опубліковані в 6 наукових працях (3 статті у наукових фахових виданнях України; 3 тез доповідей за матеріалами наукових конференцій). Загальний обсяг публікацій становить 1,91 д.а. (всі публікації здобувача є одноосібними).

Обсяг і науковий рівень опублікованих праць Олександра Франка відповідають вимогам, що містяться в «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої заради закладу вищого освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44, що надає автору право публічного захисту дисертації.

Практичне значення отриманих результатів

Наукові результати дисертаційної роботи знайшли практичне застосування у державних установах, на підприємствах і громадських організаціях.

Основні результати дослідження, що мають прикладний характер, впроваджені: Черкаською агенцією регіонального розвитку (довідка від 23.05.2024 р.) – певні результати та окремі пропозиції дисертаційного дослідження виявилися важливими в процесі розробки комплексу економічної взаємодії фінансового контролю з технологіями корпоративного контролю в

інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств та результати дослідження економічного аналізу діяльності таких товариств і динаміки їх функціонування. Застосування наукових пропозицій здобувача для Черкаської агенції регіонального розвитку, в цілому, дозволило покращити окремі вектори її практичної діяльності; ТОВ «НЕТ Лізард» (довідка № 235-24 від 27 червня 2024 р.) – використано пропозицій автора щодо впровадження організаційно-методичного забезпечення ефективності корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств на засадах економічної безпеки застосовано в практичній діяльності; ГО «Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба» (довідка №1 від 11 липня 2024 р.) – використано певні результати та окремі пропозиції дисертаційного дослідження здобувача, зокрема впроваджені отримані результати від розробленої концепції формування системи корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, основним методом якої є забезпечення ефективного управління та координації діяльності компаній-учасників шляхом створення механізмів контролю, які сприяють досягненню стратегічних цілей групи підприємств; сформований автором праксеологічний підхід в системі корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, що розглядаються на вивченні та оптимізації шляхів, спрямованих на досягнення конкретних результатів у рамках корпоративного управління та сутність якого полягає в ефективній організації та управлінні процесами та аналізу та вдосконаленні практичних дій, що забезпечують досягнення цілей інтегрованих компаній.

Матеріали проведених наукових досліджень використовуються у ПЗВО «Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова», зокрема було впроваджено у навчальний процес окремі пропозиції та рекомендації, а саме: для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою "Цифрова економіка" спеціальності 051 Економіка в межах дисциплін: "Економіка підприємства" та "Бізнес-консалтинг"; для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою "Цифрова економіка" спеціальності 051 Економіка в межах дисциплін: "Корпоративний контроль" (довідка № 208/1 від 30.08.2024 р.).

Відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Наукове дослідження виконане згідно з вимогами нормативно-правових документів України з питань академічної доброчесності та авторського права. Дисертація містить належним чином оформлені посилання на згадані у тексті роботи джерела. Автором надано повну та достовірну інформацію про результати наукової діяльності, а також використані методи дослідження.

Дисертація відповідає вимогам МОН України, що пред'являються до результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи

Позитивно оцінюючи наукову новизну та практичне значення основних положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Франка О.І. «Організація корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств», необхідно вказати на окремі недоліки та дискусійні положення, що мають місце у роботі, а саме:

1. У першому розділі представлена авторська структуризація рівнів та груп принципів, що формують методичний базис корпоративного контролю (с. 50), що представляє собою структурований підхід до корпоративного контролю. Проте, кожен рівень та група принципів, представлених на схемі, можуть бути більш детально описані з прикладами їх практичного застосування. Потрібно чіткіше вказати на зв'язки між окремими рівнями та групами принципів.

2. При проведенні економічного аналізу діяльності та визначені динаміки функціонування інтеграційних об'єднань акціонерних товариств здобувачем пропонується застосування кластерного аналізу (с. 91-94), що дозволяє розподілити досліджені підприємства на групи за основними показниками, які визначають доцільність функціонування підприємства та його стабільність. Такими показниками є показники ефективності діяльності, стійкості економічного росту, рентабельності власного капіталу (табл. 2.1).

Потребують аргументації та додаткового обґрунтування результати розподілу груп за рівнем стабільності й результативності їх діяльності та вибірка тих підприємств, для яких пріоритетним на теперішній час є впровадження заходів корпоративного контролю, а також тих, що мають достатній рівень фінансової стабільності й зможуть здійснити фінансування впровадження нових технологій управління та корпоративного розвитку.

3. У роботі сформовані основні особливості розвитку корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств, представлені у таблиці в другому розділі (с. 125), яка відображає різноманітність та складність викликів, котрі можуть виникати в таких структурах. Проте, є декілька аспектів, які можна покращити, зокрема, опис кожної особливості може бути доповнений аналізом того, яким чином вони сприяють досягненню стратегічних цілей об'єднання. Це допоможе зрозуміти не лише структурні особливості, але й їхній вплив на загальну ефективність управління.

4. У третьому розділі автором представлено концептуальну схему механізму економічної взаємодії фінансового контролінгу з технологіями корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств (с. 191-192), яка передбачає інтеграцію сучасних інструментів і процесів, що забезпечують ефективне управління багаторівневими корпоративними структурами. Оскільки схема охоплює застосування цифрових технологій, було б корисно включити компоненти, пов'язані з кібербезпекою та управлінням технологічними ризиками, що є критичними для забезпечення стабільності та безпеки інформації в контексті корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств.

В цілому, висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження, а лише спрямовані на вдосконалення окремих положень для підвищення теоретичної та практичної значущості роботи.

Загальний висновок

Дисертація Франка Олександра Івановича на тему: «Організація корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств» виконана на актуальну тему. За своїм змістом дисертація є завершеною самостійно виконаною науковою працею, присвячена обґрунтуванню та розвитку теоретичних положень, розробленню методичного забезпечення та практичних рекомендацій щодо організації корпоративного контролю в інтеграційних об'єднаннях акціонерних товариств.

Дисертація виконана на належному науково-методичному рівні, її зміст відповідає темі дослідження та профілю спеціальності 051 Економіка. Наукові положення, висновки та рекомендації, сформульовані у роботі, є достовірними та обґрунтованими. Опубліковані наукові праці повною мірою відображають зміст дисертації, основні результати дослідження, його наукову новизну, практичну значущість і особистий внесок здобувача.

Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. № 44, а її автор Франко Олександр Іванович заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 051 «Економіка», галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки».

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки,
маркетингу, обліку і оподаткування
приватного закладу вищої освіти
«Східноєвропейський університет
імені Рауфа Аблязова»

Підпис Ус Г.О. ЗАСВІДЧУЮ:

начальник відділу кадрів
приватного закладу вищої освіти
«Східноєвропейський університет
імені Рауфа Аблязова»

Галина УС

Катерина ЩУР